

skem takozvane potovalne gospodinske šole. Te delujejo v enem kraju samo po tri mesece ter se preselijo na to drugam. Vsa šolska oprava se da prevažati. Občine ki žele imeti tako šolo, poskrbeti morajo samo za stanovanje, rezsvetlavo in kurjavo, drugo plačuje na Francoskem država. V tako šolo se sprejme navadno po 20 deklet, ki so vsaj po 15 let stara. Po treh tednih šole smejo pa tudi druge gospodinjke opazovati delo v šoli in ob shodih in nedeljah se prirejajo za te še posebni tečaji. Navadno poučujejo v teh šolah strokovni učitelji kmetijskih šol ali kmetijskih potovalni učitelji ter dve učiteljici gospodinjstva; uči se kuhanje, šivanje, pranje, krpanje, gladenje, kokošjereja, uporaba sadja, vrtnarstvo, cvetličarstvo, knjigovodstvo, nekoliko živinoreje itd. Navadno poučuje tudi kak zdravnik zdravstvo.

Kakor se sliši, namerava vlada tudi v tem oziru napraviti v naši deželi prve korake. Želeti bi bilo le, da bi se stvar ne zavlačevala predolgo, marveč da bi lahko že v kratkem rekli: imamo gospodinsko šolo! Št.

Naš koledar.

Naznanili smo že cenjenim prijateljem in somišljenikom, da izide i letos naš

„Štajerčev kmetski koledar“.

Glede vsebine bode čisto gotovo lanskega še prekosil. Najboljši gospodarji na spodnjem Štajerskem in Koroškem so nam že obljubili, da bodejo sodelovali. Priobčili bomo torej v letošnjem koledarju gospodarske članke prve vrste. Vsakdo bode imel lep dobiček od teh člankov. Kajti danes smo pač vsi v tem na jasnem, da mora i kmet čimveč znati. Edino z znanjem si zamore kmet zboljšati svojo bodočnost. Poleg gospodarskih prinesli bomo v koledarju i druge zanimive, večidel statistične članke. Tako hočemo kmetu in sploh delavnemu ljudstvu pokazati, kako stoje razmere po svetu, kakšni napredek je povsod opazovati, kako se ravno najubožnejše sloje najbolj izkorišča. Za zimske večere bomo prinesli celo vrsto lepih povesti, ki bodejo podale zanimive slike iz ljudskega življenja. Nadalje omenimo, da bode obsegal koledar popolni kalendarij, nadalje seznamek vseh sejmov na Štajerskem in Koroškem ter v sosednih važnih deželah, noticne listke in poštni ter brzojavni tarif. Preskrbeli smo tudi, da bode koledar lepo okrašen z mnogimi slikami. Vse to bode prinašal naš „kmetski koledar“. Visokost cene ne bode občutno preseгла lansko. Velikost pa bode prekosila lansko in ravno tako bode vsebina še večja ter izbornejša. Upamo torej, da se bode nahajal v vsaki napredni kmetski, obrtniški ali delavski hiši

naš koledar.

Teh par vinarjev lahko vsakdo plača! Zato pa dobi tudi dobro čtivo, ki služi njemu in njegovi družini.

Prosimo tedaj vse naše somišljenike ter prijatelje, da se čimpreje naročijo na

„Štajerčev kmetski koledar“.

Posiljal se bode ali proti naprej-plačilu ali pa po poštnem povzetju.

Obenem opozarjamo naše trgovce in obrtnike na važnost

inzeratov

v našem koledarju. Inzerati se prav po ceni računijo in kdor je lansko leto inzeriral, ta bode gotovo to tudi letos storil.

Vsi na delo

tedaj za naš kmetski napredni koledar.

Novice.

Dopisniki pozor! Opozarjamo iz novega, da se naj ne pošiljajo spisi in dopisi na razne osebne naslove. Kar je za uredništvo „Štajerca“, naj se tudi tako adresira. Torej pozor! Vsi dopisi, novice, naznanila, vprašanja itd., naj se pošiljajo „uredništvu „Štajerca“ v Ptuj“. Vse

denarne pošiljatve, naročila, vprašanja, tikoča se plačil, naj se pošiljajo „upravnistvu „Štajerca“ v Ptuj“. Vedno in povsod naj se omeni številko naročnika. Papir naj se popiše le na eni strani!

Laži-kmetska zveza, kje si? Pred par meseci so naši črni listi kar besneli proti pogodbi z Srbijo. Pisali so strastno in nevedni ljudje, kateri so zadovoljni s praznimi obljubami, so pristopali v celih gručah klerikalni „kmetski zvezi“. Meseci so minuli in — vlada je pogodbo s Srbijo sklenila. In čudno: preje tako razburjeni klerikalci postali so zdaj nakrat miroljubne ovčice. Pobožno molčijo, čeprav se gre zdaj za obstoj vse naše živinoreje. Molčijo, — zakaj? Ali žegnani in nežegnani gospodje Korošec, Pišek, Rožkar, Benkovič & compagnia bella morda ne vejo, da je živinoreja velevažna za našo kmetijo? Ali morda časa nimajo? Eh vraga, vsaj so zdaj počitnice, za katere dobijo vsak teh gospodov čez 2.300 kron djet. Časa torej gotovo ne manjka. Kaplan Korošec ima celo toliko časa, da hodi na jug „Bošnjake reševati“. Zakaj torej molčijo?? No, to unganko je lahko rešiti. Klerikalci slovenski poslanci so le ponižni hlapci dunajskih nemških črnuhov in ti zadnji so jim komandirali: Halt's Maul! — Laži-kmetska zveza ni nič drugega, nego orodje pneumovalnega faršta!

S kakimi ljudmi se bratijo naši prvaki? Kakor znano, so naši prvaki obeh strank „panslavisti“, to se pravi, razbiti hočejo domovino in vstvariti „jugoslovansko državo“. Zlasti Srbi so tem ljudem na srce prirasli. Kako mislijo ti Srbi v Bozni in Hercegovini, katero je šel zadnjič tudi dr. Korošec „reševati“, dokazuje letak, ki so ga izdali in razširili Srbi in ki se glasi tako-le: „Bratje! Čas zatiranja Švabov in Madžarov je končan. Ne več dolgo in požrešni dvo-glavni orel, znak avstro-ogrske tiranije, bode padel v prah. Zorja svobode se kaže. Iz turškega parlamenta bode prišlo geslo, da je avstrijsko gospodstvo pri koncu. Bratje, pripravite se za ta trenutke, držite puške v roki, da banditi iz Avstrije ne premagajo svobode“. Tako pišejo ponižni „brati Srbi“. In za te ljudi gredo prvaki skozi ogenj!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Suša! Vlada je dovolila za podporo po suši prizadetim posestnikom poleg že dovoljenih 300.000 kron še 100.000 kron. Tudi s to svoto se bode nakupilo krmo, ki se jo bode potem po znatno znižani ceni posestnikom oddajalo. Upamo, da bodejo preddela kmalu dokončana in da bodejo kmetje krmo že enkrat dobili. To so uspehi naprednjakov in njih dela. Ploj pa laže in hujska po shodih ali pa spi za pečjo...

Napredna zmaga. Vesela novica prihaja iz zgornjega Porčiča. Te dni so se vršile tam občinske volitve. Klerikalci so napenjali vse svoje moči, da bi si občinski zastop pridobili. Ali izpodletelo jim je, kajti na celi črti v vseh treh razredih so zmagali naprednjaki. V III. razredu so dobili naprednjaki 43, klerikalci pa 16 glasov, v II. razredu naprednjaki 14, klerikalci 10 glasov, v I. razredu naprednjaki 9, klerikalci pa samo 2 glasova. Krasna zmaga, za katero prisočno vrlim našim volilecem čestitamo! Za klerikalce se je posebno potegoval tajnik farške posojilnice v sv. Lenartu. Šopiril in repenčil se je kot petelin na gnoju. Pa vse kokodajskanje mu ni nič pomagalo. Živili napredni volilci!

Laži o sv. Lenartu sl. gor. Odkar se je pričelo delovati na ustanovitev nemške šole v sv. Lenartu, pričelo je prvaštvu kar divjati. V farških in sploh prvaških časopisih in zakotnih lističih se čez ta prijazni trg in njegovega vrlega župana g. Sedminka ter druge odlične gos-pode tako nesramno laže in obrekuje, da mora stopiti slehernemu človeku rdečica v obraz. Posebno se odlikuje v tem oziru brezzobna celjska tetka „Domovina“, v kateri odlaga odpadke svojega duha gotovo kakšni nesramni učitelj ali pisar. Tej tetki „Domovini“, ki je danes peto kolo na vozu „narodne stranke“, sledi na enako umazani način časniki prvaških dohtarjev „Narodni list“. Pribiti hočemo enkrat nesramne laži tega časopisa, ki zastopa baje „slovensko inteligenco“ na spodnjem Štajerskem. V 31. številki piše „Narodni list“ iz sv. Lenarta m. dr. sledeče:

„Naša občina ima lepo posestvo, njive in travnike, ki reprezentujejo vrednost do 6.000 kron, reci: šest tisoč kron in še več. Dolga pa ima občina več ko 100.000 kron. Raditega plačujemo za občinske potrebščine 150% dolga. Naši sprevidni občinski možje so soglasno sklenili, rečeno 6000 kron in morda še več vredno posestvo prodati Sulferajnu za 200 kron, reci: Dvesto kron“ itd.

Kolikor besed, toliko nesramnih, podlih laži! Prvič ni vredno dotično posestvo 6000 kron, temveč le 500 kron, dobro računjeno. 87 volilcev se je izjavilo za to, da se odda to posestvo za 200 kron, 38 pa proti. Torej je bila pretežna večina lenarških davkoplačevalcev za to zadevo. Druga nesramna laž je, da ima občina 100.000 kron dolga. Res je, da ima občina komaj 13.692 kron dolga, kar je za tak trg le malenkost. Le podli, brezvestni lažnivci more iz 13 tisoč 100 tisoč narediti. Tak lažnik pač družega ne zasluži nego da se mu pljune v obraz. Tretja istp-tako nesramna laž je, da plačujejo občani 150% občinskih doklad. Prvaške občine, v katerih pokradejo farški predstojniki občinske denarje, plačujejo pač take in še višje doklade. V sv. Lenartu pa se plačuje le 80% doklade. Dopisnik se je torej skoraj za polovico zlagal. Poleg tega pa še omenimo, da se je plačevalo 99% doklade, ko je župan g. Sedminek predstojništvo občine prevzel. V času svojega županovanja je torej g. Sedminek znižal doklade za 18%. Lažniki „Narodnega lista“ pa trdijo svoje nesramnosti naprej. Radovedni smo, je-li bodejo zdaj svoje laži popravili. Zakaj pa ti gospodje ne pišejo o gospodarstvu svojih posojilnic? Bodemo pa mi enkrat to zadevo pojasnili! Kaj pa g. dr. Lešnik? Zakaj se ne opraviči, ko smo mu očitali, da je nekega vbojega slovenskega kmeta za 20 vinarjev zarubil! Tu treba pisati! Sploh bomo pa v brloge prvaštva v sv. Lenartu tako posvetili, da bode po vseh slovenskih gorah zasmrdelo!

Patriotizem farjev! Kakor znano, se klinijo črnuhi vedno, češ da so največji patrioti. Pred kratkim pa so priredili veteranci v sv. Trojici sl. g. jubilejsko slavnost v čast našemu cesarju. In zgodilo se je, da je neki frančiškan izžvižgal slavnost. Nam je ime dotičnika znan in prič imamo dovolj. Za danes le vprašamo oblast, je-li so naši frančiškani protidinstični kakor italijanski klerikalci, ki proklinjajo kralja in ščuvajo na kraljevi umor? Klerikalci, odgovorite.

Napredno delo. V Remšniku pri Marenbergu so prebivalci prosili za nemškega nadučitelja. Občinski odbor je tudi prosil, deželni šolski svet naj vpelje v 2. razredu tamošnje šole nemški poduk. Seveda so prvaki zopet razburjeni do skrajnosti. Ali ljudstvo izprevidi ravno potrebo tega dela. Mi gremo naprej, kajti z nami je razum.

Župnik znajo nemško... Iz Framas se nam piše: Nikar ne mislite, da naš gospod fajmošter ne znajo nemško. Še prav fejest znajo. Samo pravi čas in prava priložnost in pravi namen treba. Taka priložnost jim je dal nemški posestnik Goltšchnig in tak namen so novi framski zvonovi. Pred kratkem enkrat si je napravil omenjeni posestnik veseli večer. Sedel je še ob 11. uri v krčmi. Neki neznanec je to fajmoštru naznanil, češ, zdaj, ko je Goltšchnig malo vesel, bi se dalo morda kaj sfehtati za tako grozovito potrebne zvonove. In res, fajmošter so skočili bliskoma v hlače, tekli v krčmo in se vsedli k Nemcu Goltšchniku. Pa kako jim je šel medeni jeziček! Kako lepo so znali nemško govoriti. Posestnik se je pustil tudi pregovoriti in je dovolil za zvonove 1.100 kron... Denarji od Nemcev so ravno tako dobri, kaj ne, gospod fajmošter?!

Lep vzgled šentpeterskega Marijinega mla-deniča. Piše se nam: Bilo je nekega jutra, ko so odhajali ljudje od sv. maše. V gošči pod Zolgarjem sta sedela fant in dekle; seveda oba družabnika Gomilšekove čete. Neko zavedno dekle ju opomni, češ, da ni lepo, da sta družabnika pa se tukaj shajata. Fanta je to razjezilo. Gledal je kako bi si to jezo ohladil. Neki večer jo pa pričaka in jo prav neusmiljeno naklesti. Oče dekleta je hotel celo stvar sodnji javiti. Krščanski mlačenik se pa prestraši in pri-deta z materjo prosit naj mu odpusti, češ bom že plačal. Dobro — oče se ga usmili in pusti

za dobro plačilo. Glejte, to je sad mladeniškega društva. Posnemati je treba ta vzgled.

Živinski sejem v Ptuj dne 2. septembra je imel sledeči uspeh: Prignalo se je 92 konj, 627 komadov govede in 783 prašičev. Trgovina je bila pri isti ceni dobra. Prihodnji svinjski sejem se vrši 9. septembra 1908.

Pošta v Ormužu. S 1. septembrom se je vpeljalo v Ormužu deželno-pismoško službo za sledeče kraje: Dobrova, Litenberg, Libonja, Paulsburg. Dohajala bodo pisma 4-krat na teden.

Pošta v Mali Nedelji. S 1. sept. se je vpeljalo za Vodislavce, Godomerce, Radislavce, Prečince, Siterovce, Kuršince, Vudovce, Drahoru in Murau deželno pošto službo z 3 kratnim tedenskim obhodom.

Voz s kamenji je padel na posestnika Jos. Osojnik v okolici Bizelja in ga ubil.

Zaprl so v Leibnizu zaradi goljufije in tatvine Fr. Lechnerja iz tamošnje okolice.

Uboj pri žeganju. 25. p. m. je bilo v Velenju cerkveno žeganje. Kakor že običajno, so se fanti stekli. Rudar Napotnik je v tepežu zabodil Gregorju Kovač nož v levo stran glave. Kovač je takoj umrl, ubijalca pa so odpeljali v šoštanjski zapor. Duhovniki bi raje proti nožu nego proti naprednim listom pridigovali.

Iz Koroškega.

Iz Černe na Koroškem. Cenjeni čitatelji „Štajerca“, naznanim Vam, kar je že vsakomur znano, kako nizko ceno ima zdaj goveja živina. Mesarji pa še prodajajo meso po K 1-20 kg. Zakaj pa kje drugje morajo meso bolj poceni dati, tukaj v Černi pa ne? Zdaj so se vendar odprle kmetom oči, da je eden na 29. avgusta sam zaklal in razsekal meso po 90 vinarjev kg. Je bilo prav dobro, hvalimo tega kmeta. Zakaj pa je temu kmetu račun donasal po 90 vin. kg., mesarjem pa ne? Prosimo vas, dragi kmeti, ne šivajte preveč mesarjem žepe, zakolite živino sami, da boste dobili vsaj denar, in ni delavci bomo imeli po ceni meso! Delavci.

Velikovec. Znano je, kako naglo se duhovsko premoženje nakopičuje. Po vsahih imajo duhovniki velike in najboljše njive, travnike in gozde, v mestih si pa prištevajo duhovniki v svojo last ne samo njive, travnike in gozde, ampak tudi veliko krasnih hiš, od katerih dobivajo mnogo denarja za stanovanja. V Velikovec se nahajajo cele ulice katere so duhovniki s časom nakupili. Vsak misleči človek se mora vprašati, odkod pa imajo duhovniki velikansko premoženje, kakor na pr. olmuški nadškof, katerim daje vsak dan čez 2800 K? To lepo svoto dobiva revni mož, samo od zemljišča, žag, pivovarn žganjarij itd. Kaka lepa svota možaku še kod nadškof v njegov žakelj vsako leto pade, to se še ceniti ne more. Kdo podpira usmiljenja vredne siromake? V Velikovec na pr. bi človek mislil gotovo ljudje, kateri nobene slutnje nimajo o premoženju duhovščine. Motil bi se, kajti Velikovsko slovensko duhovščino ne podpirajo toliko nevedni klerikalni slovinci iz okolice ampak Velikovski gospodi. Ne samo obrtniki, ampak tudi c. kr. uradniki pohajajo žegnano vince v klerikalni narodni dom popivat in meso kupovat. Najemnik duhovske osterije v Velikovec g. Šterže se je sam izrazil, da bi ne mogel dolgo časa obstati, ako bi mu nemški Velikovčani ne pomagali. Od Slovencev, kateri v sredah in nedeljah k klerikalnemu Šteržu in nadkrémarmu Dobrovcu zahajajo, bi Šterže brez svobodomiselnih (?) Velikovčanov ne mogel dolgo časa v narodnemu domu se šopiriti in uboge kmete, kateri so v stiskah tako podpirati, da jim 22 goldinarjev za met. cent plačuje. Svobodni Velikovčani, zdramite se!

Iz okolice Pliberka. Pred kratkim si ljubi Štajerc sv. Uršulo pliberskih devic kaplana Hornbeka že malo okraspal. Danes Ti še jaz hočem povedati, kako se taki hlinjeni gospodi, kakor je Hornbek smejo ceniti. Hornbek se dela vsaki kmetici in devici jako prijazen in svet in jih skuša s tem obnašanjem za svoja farska dela pridobiti. Kmetice nagovarja, da bi na može v klerikalnem zmislu vplivale. Device pa mož zbira, da ima svoje veselje, kakor se iz sledečega izvidi: Lansko leto je gosp. kaplan Hornbek nas dekleta vabil in nagovarjal, da se bi z njim podale na sv. Višarje, trdeč, da stane vožnina,

stanovanje in vse vrednejši, ako se poda cela družba na božjo pot. Mi smo seveda vsako besedo kaplanovo verjeli in lepa številica je odromala iz Pliberka na sv. Višarje. Komaj smo se v vlaku vsedle, so se začele najsvetejše device po svetemu možu stegovati, ga cukati in mu dobre ukusnine ponujati. Živahno in hrupno obnašanje je nastalo in marsiktera kosmata je bila v deviški družini Hornbekovi slišati. Na sv. Višarjah je bilo ravno tako romarjem nespodobno obnašanje. Nazadnje, prej da smo se zopet domu pripeljale se je gosp. Hornbek z eno, ali z dvema devicama zgubil. Zdi se mi, da je bilo v Celovcu. Takoga romanja še ne vem, in rekla sem z več drugimi, da se nočem več takih družb udeležiti. Namesto pobožnega obnašanja je bilo radovanje. Ni čuda, da gosp. Hornbek združuje dekleta, ker se med njimi tako lepo zabavljajo. Večkrat bi Hornbek že imeli prestavljeni biti, zavrlo se je pa premeščanje; kajti kdo bi vodil in kratkočasil dekleta, ko bi ščitnika Hornbeka ne bilo. Nastavili ste se na dekleta, katera spoštujete in drži svojo sveto vero, pa ne pohajkovanje in radovanje z prilizjenimi duhovniki. Objavila bodem še večkrat vaše postopanje, ako vaše pete ne odtegnete iz Pliberka.

Po svetu.

Ljubi „Štajerc“! Mlada, nežna deklica gre k spovedi. Najbolj neprijetne grehe, namreč one proti šesti zapovedi, si obdrži za nazadnje. Ali tudi zdaj noče prav z barvo na dan. Da ji spoved olajša, vpraša jo gospod župnik: „Ali imaš kakšno razmerje?“ Dekle odgovori počasi: „Malo že.“ — „Ja kaj pa naredi potem tvoj fant?“ — „On pride k oknu kamrice.“ — „In potem?“ — „Potem pa potrka.“ — „In potem?“ — „No, potem pa pride noter.“ — „Kaj pa potem naredi?“ — Dekle molči. Končno pa vpraša deklica župnika: „Častiti, kaj bi pa vi potem naredili?“

Cenjeni naročniki in prijatelji!

Naš priljubljeni list

„Štajerc“

je že v 3. četrtletju VIII. svojega letnika. Da ne pride do kakšnega motenja v dopisiljanju, prosimo vse svoje cenjene naročnike, da **poravnajo čimprej naročnino.**

Naročnina stane: Za Avstrijo na leto 3 K, na pol leta 1-50 K. Za Ogrsko in Hrvaško na leto K 4-50, na pol in četrt leta razmerno. Da je ta cena tako visoka, so krivi Košutovi veleizdajalci, ki se bojijo „Štajerčevega“ biča. Za Nemčijo na leto 5 K. Za Ameriko 6 K. Za vse druge inozemske dežele se računi naročnina z ozirom na visokost poštne.

Naročnina,

katero naj blagovolijo naročniki čimprej poravnati, je gotovo tako nizka, da je komaj **papir plačan.** Mi naprednjaki tudi ne iščemo **dobička** temveč nam je edini namen, da izvršimo **potrebno delo v prid ljudstva.** To lahko rečemo, da ni noben slovenski pisani list tako **odločno borbo** proti **ljudskim zatiralcem** peljal, kakor naš „Štajerc“.

„Štajerc“ se ne ozira ne na levo, ne na desno, temveč dela edino in izključno za **ljudstvo.**

„Štajerc“ biča brez usmiljenja vse, kar je **ljudstvu sovražnega in škodljivega.**

„Štajerc“ hoče na gospodarskem polju **zboljšanje** žalostnih razmer kmeta, obrtnika in delavca. Na polju politike zahteva, da bi imeli delavni sloji isti vpliv kot gospodski. Na kulturnem polju pa zahteva „Štajerc“ čimveč **izobrazbe** za vso ljudstvo.

To je naš namen! Kdo ima pogum, da bi očrnil, osmešil ali zasramoval ta namen? Mi pravimo: **V ero se ne sme omadeževati s po-**

litiko! Narodnost se ne sme zlorabljati v strankarske namene. Kmet, obrtnik in delavec pa so večni stebri človeške družine, brez njih, proti njih volji se ne sme ničesar več zgoditi.

Zato pa ne sme manjkati „Štajerc“

v nobeni hiši.

Delajte, razširjajte vaš list, naročajte se, naročajte za nove naročnike. Ako vsak naših cel malcev pridobi le enega novega naročnika, potem pridemo do velikanskega števila naročnikov

30.000.

Potem pa nam bode tudi lahko ustreči vsa zahtevam, ki jih stavijo naši odjemalci!

Na delo toraj, naprednjaki!

Uredništvo in upravnništvo.

Gospodarske.

Kmetje, poskrbite za strokovno izobrazbo!

(Prim. Gospodar.)

Noben omikan človek ni dandanes več v dvomu, da je dobra strokovna izobrazba največje premoženje, ki ga kredo ima. Vsakdo zna, da je veda kapital, ki nese največje obresti; ta kapital zamore se uživati celo življenje. Kakor so pa drugi stanoviti to že zdavno spoznali in se radi tega trudijo svoje otroke vedno bolj izučiti, ravno tako malo stori kmet za izobrazbo svojih potomcev. Njemu je že dovolj, če zna dečko brati in pisati in če se je morda tudi v računstvu kaj bolj pokooval, se že kriči, da je mladič za kmeta preučen. Kdor je vzrastel med kmeti, kdor uživa več let veselje in žalost kmetijskega stanu, ta nam bo pritrdil, da ni samo par tisoč kmetov, ki ne dajo na strokovno izobrazbo svojega sina niti piskovega oreha, ampak da se dobe cele vase, kjer so v strahu pred napredkom bolj kot pred hudičem.

In vendar se vsi na sploh pritožujejo, da se kmetijstvo ne izplača in noben kmet, niti najbolj primojen, ne bo mogel trditi, da se more pod današnjimi razmerami premoženje še kopičiti. Kmetje so vsi v tem edini, da se ne bodo dale sedanje razmere, ko dohodki vedno bolj pojemajo in se dolgovi vedno večajo, vzdržati za več časa in da se bliža del onih, ki obdelujejo ljubo svojo rodno zemljo, vedno bolj propadu. Ne samo mali kmetič, ampak tudi večji, boljše stoječi posestnik se toži, da ni skrajaj več mogoče kmetovati. Med tem, ko zamorejo drugi staoovi z nekoliko predvidnostjo vsaj obdržati oni položaj, v katerem se nahajajo, nahaja se kmet brez sveta nasproti nepričakam današnjega časa in vedno bolj ga izpodirajo. Če pa poiščemo uzroke, od kod je to prišlo, pridemo kmalu da spoznanja, da so se kmetijski pridelki v ceni znižali in včasih več stanejo, kakor za nje dobimo. Kjer so pa stroški za pridelovanje večji, nego je pridelek vreden, tam mora iti gospodarstvo rakavo pot in naj delamo, kar hočemo.

Najbolj se je znižala zadnji čas cena žitu. Nekatere dežele v Evropi in v Ameriki, osobito Argentinja, so vstanu žito pridelovati po tako nizki ceni, da ne morejo žiti kmetje na noben način s temi stanovskimi tovariši konkurirati. Dandanes, ko teče železnica že skozi vsako gorsko gnezdo, moralo je priti do tega. Lahko bi se dobila sredstva, ki bi se postavila tujemu žitu nasproti, ako bi obrtnija kupovala le domače pridelke in jih boljše plačevala ter dobivala samo toliko žita od drugod, kolikor ga ne more dati domače kmetijstvo. Toda obrtnija ne dela tega, ker išče dobiček in je tudi ne briga, ali kmet živi ali propade. In vendar ne stori kmet nič proti temu. Polovico svojega polja in morda tudi še več obseje še vedno ta ali oni z žitom in od tega ga ni moči odvrniti, pa če tudi gre pri tem pod zlo.

Na sploh se govori, kako bi se prišlo v okoliš sedanjih bedi, v kateri se nahaja kmetijstvo. Mnenja pa so glede tega jako različna in na razna vprašanja bi se težko odgovarjalo z ozirom na jako težek gospodarski položaj, v katerem trpi kmetijski stan. Ako opazujemo delovanje vlade, državne zbornice in kmetijskih zastopov, vidimo, da se trudijo že leta vstvariti sredstva za odpomoč. Da danes pa se ni še našla pot, kako bi se pravzaprav trajno pomagalo. Če opazujemo pa natančno, dobimo, da se mora zapričiti odpomoč od dveh strani, in sicer 1. od strani države in 2. od strani kmetijskega ljudstva. O tem, kako bi lahko država pomagala, nečemo danes govoriti, ampak se hočemo omejiti samo na to, kako bi lahko kmet pripomogel od tega, da bi vendar slednjic tudi za njegov stan prišel boljši čas.

Kmetje imajo pravico, da jih postavi država v enako vrsto s trgovci in rokodelci, toda morajo skrbeti, da bodo zamogli enkrat dobljene pravice tudi ohraniti in braniti. Kako se pa lahko to izvrši? Edino v tem, da poskrbite za povečanje svojega znanja in si vzamejo k srcu pregovor, ki pravi: „veda je moč! moč rodi bogatstvo!“ Da, veda je moč in rodi bogatstvo! Ali bi postala trgovski in obrtnijski stan tako močna, ako se ne bi pridobili trgovci in obrtniki najprej za svoj stan potrebno znanje! In kmet? Kaj je naredil on za svojo